

Familierechtbank Antwerpen (afd. Antwerpen), vonnis 20 april 2018

Erkenning – Marokkaans huwelijk – Artikel 18 en 21 WIPR – 146bis BW – schijnhuwelijk

Reconnaissance – Mariage au Maroc – Articles 18 et 21 CODIP – Art. 146bis C. Civ. – Mariage simulé

Gezien voorgaand verzoekschrift op 19 juni 2017 aangeboden door meester E. Robberechts, advocaat, kantoorhoudende te 2018 Antwerpen, Korte Van Ruusbroecstraat 48, voor en namens:

1. **E.B.**,
geboren te [...] (Marokko) op [...] 1979 en wonende te 2020 Antwerpen [...]

2. **H.S.**,
geboren te [...] (Marokko) op [...] 1992 en wonende te Marokko[...]

beiden keuze van woonst doende ten kantore van hun raadsman meester E. Robberechts, te 2018 Antwerpen, Korte Van Ruusbroecstraat 48.

I. Procedure:

De rechtbank heeft onder meer kennis genomen van:

- het verzoekschrift, neergelegd ter griffie op 19 juni 2017,
- het schriftelijk advies van het openbaar ministerie dd. 26 oktober 2017,
- de stukken.

Het verzoek werd toegelicht in raadkamer op 23 maart 2018 door verzoeker en de raadsman van verzoekers.

De heer Erik De Bock, substituut van de Procureur des Konings, heeft het schriftelijk advies bevestigd. Verzoekers hebben gerepliceerd.

II. Verzoek:

Het verzoekschrift beoogt de erkenning van het huwelijk, afgesloten tussen verzoekers te [...] (Marokko) op [...].

De ambtenaar van de burgerlijke stand te Antwerpen, district Antwerpen, heeft een eerste maal beslist dit huwelijk niet te erkennen op 14 februari 2013 en een tweede maal op 30 september 2016.

Verzoekers hebben bij toepassing van artikelen 27 en 23 WIPR beroep ingesteld tegen deze beslissingen.

III. Beoordeling:

Ingevolge artikel 27, § 1 WIPR wordt een buitenlandse akte – waaronder een buitenlandse akte van burgerlijke stand – in België door alle overheden erkend zonder dat een beroep moet worden gedaan op enige procedure, indien haar rechtsgeldigheid wordt vastgesteld volgens het recht van het land waarin de akte werd opgemaakt en de grondvoorwaarden overeenkomstig het toepasselijke recht werden nageleefd, mede rekening houdend met art. 21 (de openbare orde-exceptie) en art. 18 (wetsontduiking) WIPR.

Volgens artikel 18 WIPR, dat betrekking heeft op de wetsontduiking, wordt voor de bepaling van het toepasselijk recht in een aangelegenheid waarin partijen niet vrij over hun rechten kunnen beschikken – zoals in alle aangelegenheden betreffende het personeel statuut – geen rekening gehouden met feiten en handelingen gesteld met het enkele doel te ontsnappen aan de toepassing van het door deze wet aangewezen recht.

Artikel 21 WIPR bepaalt dat de toepassing van een bepaling uit het door deze wet aangewezen recht geweigerd wordt, voor zover zij tot een resultaat zou leiden dat kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde. Bij de beoordeling van deze onverenigbaarheid wordt inzonderheid rekening gehouden met de mate waarin het geval met de Belgische rechtsorde is verbonden en met de ernst van de gevolgen die de toepassing van dat buitenlands recht zou meebrengen.

Wat de huwelijkstoestemming betreft, werd bij art. 12 van de Wet van 4 mei 1999 (*B.S.* 1 juli 1999) een artikel 146*bis* in het Belgisch Burgerlijk Wetboek ingevoegd, dat een materiële IPR-norm inhoudt ten aanzien van huwelijken waarbij een vreemdeling betrokken is.

Art. 146*bis* bepaalt: *"Er is geen huwelijk wanneer, ondanks de gegeven formele toestemmingen tot het huwelijk, uit een geheel van omstandigheden blijkt dat de intentie van minstens één van de echtgenoten kennelijk niet gericht is op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde."*

In zoverre het vreemde recht niet sanctionerend zou optreden tegen geveinsde huwelijken kan elke Belgische overheid op grond van de Belgische internationaal-privaatrechtelijke openbare orde een huwelijk weigeren te erkennen wanneer het er in hoofde van beide partners of één van hen enkel op gericht is een verblijfsrechtelijk voordeel te verkrijgen voor één van de echtgenoten. Het huwelijksinstituut is immers een wezenlijk bestanddeel van het Belgisch rechtsbestel en een miskennis van dat instituut maakt een schending uit van de Belgische openbare orde en geeft aanleiding tot de toepassing van art. 21 WIPR.

Het verkrijgen van een verblijfsrechtelijk voordeel door het huwelijk volstaat dus op zichzelf niet om te besluiten tot de nietigheid van het huwelijk. Het betrachten van een verblijfsvoordeel, een materieel voordeel of om het even welk huwelijksvoordeel is immers legitiem en zeker niet onverenigbaar met de werkelijke wil om te huwen voor zover de aanstaande echtgenoten naast het beogen van een huwelijksvoordeel ook de bedoeling hebben gehad om een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen. Uit een geheel van omstandigheden moet dus ook blijken dat minstens één van de echtgenoten niet de intentie had een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen.

De geldigheid van een reeds afgesloten huwelijk dient te worden beoordeeld op het tijdstip van de huwelijksafsluiting, zij het dat de rechtbank rekening kan houden met alle elementen die nadien aan het licht komen.

Het behoort aan de weigerende instantie en het openbaar ministerie om hun argumenten, dat verzoekers zich schuldig zouden hebben gemaakt aan wetsontduiking of dat het huwelijk van verzoekers enkel zou gericht zijn op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel, met objectieve gegevens te staven.

In deze zaak zijn er elementen voorhanden die mogelijk op een schijnhuwelijk zouden kunnen wijzen.

De voorgebrachte objectieve gegevens volstaan naar het oordeel van de rechtbank echter niet om er met zekerheid te kunnen uit afleiden dat het huwelijk van verzoekers enkel zou gericht zijn op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel.

De informatie die werd verzameld door het openbaar ministerie zet de versie van verzoekers aangaande hun ontmoeting en huwelijk niet op losse schroeven.

Het is op zich niet betwist dat verzoekers elkaar al langer kenden als burens in Marokko, zij het dat verzoeker in 2004 naar België is gekomen, toen verzoekster twaalf jaar was, en hij haar nadien slechts gedurende twee verblijven in Marokko heeft teruggezien vóór het huwelijk. Blijkens de voorgelegde paspoorten was verzoeker in Marokko in 2008 (15 dagen) en in 2009 (twee maanden).

Volgens verzoekers was er geen sprake van bemiddeling in de negatieve zin van het woord. Hoe dan ook voor zover geen van de partijen tot een huwelijk wordt gedwongen, is een huwelijk na bemiddeling in principe volkomen rechtsgeldig aangezien dan de vrije wil in hoofde van de aanstaande echtgenoten aanwezig is. Er is in het ganse dossier niet de minste aanwijzing van enige dwang in hoofde van één van de verzoekers. Het korte tijdsverloop tussen het eerste gesprek tussen verzoekers over een huwelijk en het huwelijk enkele dagen later kan kaderen binnen de traditie in bepaalde samenlevingen.

Een eerste verzoek tot erkenning van het huwelijk werd afgewezen bij beslissing van 14 februari 2013. Verzoekers tekenden geen beroep aan om financiële redenen.

Bij vonnis van deze rechtbank [...] van 14 januari 2016 werd het verzoek van verzoeker om de Belgische nationaliteit te verkrijgen ingewilligd. Het negatief advies van het openbaar ministerie, dat onder meer was gesteund op het vermeend schijnkarakter van het huwelijk van verzoekers van 10 augustus 2011, werd ongegrond verklaard. De rechtbank oordeelde uitdrukkelijk: *"Ook wat dit huwelijk betreft is niet bewezen dat het een schijnhuwelijk betreft"*.

Het is juist dat de [...] -kamer niet rechtstreeks te oordelen had over de al dan niet erkenning van het huwelijk, maar dit impliceert geenszins dat deze rechtbank het oordeel van de [...] -kamer zomaar naast zich neer kan leggen wanneer ze thans te oordelen heeft over de erkenning van het bewuste huwelijk na een tweede weigering tot erkenning door de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Het gezag van het rechterlijk gewijsde impliceert het verbod voor de rechter om uitspraak te doen over datgene waarover reeds een eindbeslissing is geveld.

Overeenkomstig artikel 24 Ger. Wb. *juncto* artikel 26 Ger. Wb. krijgt de eindbeslissing gezag van gewijsde vanaf de uitspraak en dit zolang de beslissing niet ongedaan is gemaakt.

Onder "eindvonnis" moet worden verstaan, het vonnis waarbij de rechtsmacht van de rechter over een geschilpunt is uitgeput, behoudens de rechtsmiddelen bij de wet bepaald. De term "eindvonnis" betreft echter niet enkel de beslissingen waarbij een geschil in zijn totaliteit wordt beslecht, maar iedere uitspraak waarin over een bepaald geschilpunt de rechtsmacht van de rechter is uitgeput. (J. LAENENS, K. BROECKX, D. SCHEERS en P. THIRIAR, *Handboek gerechtelijk recht*, Antwerpen, Intersentia, 2008, 467, nr. 2011).

Het gezag van gewijsde betreft niet alleen datgene waarover de rechter uitdrukkelijk geoordeeld heeft. Een punt van betwisting dat voor de rechter werd aangevoerd en aan de tegenspraak van de procespartijen werd onderworpen, heeft op dat punt gezag van gewijsde voor zover het vonnis hierover impliciet maar zeker heeft geoordeeld (Cass. 4 oktober 1978, *Arr. Cass.* 1978-79, 148; Cass. 29 januari 2007, *Pas.* 2007, 195; Cass. 14 december 2009, *RW* 2010-11, 235).

Uit de omstandigheid dat het voorwerp en de oorzaak van een definitief beslechte rechtsvordering niet dezelfde zijn als die van een latere rechtsvordering tussen dezelfde partijen, volgt niet noodzakelijkerwijs dat die gelijkheid ontbreekt voor elke aanspraak of betwisting die een partij in het ene of het andere geding aanvoert, noch, bijgevolg, dat de rechter een aanspraak kan aannemen waarvan de grondslag onverenigbaar is met wat vroeger is beslist. (Cass. 4 december 2008, *JT* 2009, afl. 6351, 303).

In de mate dat geen nieuwe elementen zouden zijn opgedoken sinds het vonnis van 14 januari 2016, die het bestaan van een schijnhuwelijk dan toch zouden aantonen, kan deze rechtbank niet anders dan het huwelijk van verzoekers erkennen. Dergelijke elementen worden geenszins bijgebracht (het advies van het openbaar ministerie is overigens grotendeels een herhaling van het advies verleend naar aanleiding van het eerste verzoek tot erkenning in 2013).

Het tegendeel is zelfs waar. Verzoekers leggen thans de paspoorten voor van verzoeker, waaruit blijkt dat hij in 2013 (1x), in 2014 (1x), in 2015 (2x), in 2016 (2x), in 2017 (2x) en in 2018 (1x) gedurende een periode in Marokko heeft verbleven.

Ook de geboorteakte van een gemeenschappelijk kind, geboren op 19 april 2016, ligt voor. De geboorte van een kind binnen het huwelijk staat de kwalificatie van een "schijnhuwelijk" niet in de weg, maar bij gebrek aan bijkomende elementen is er geen reden om te twijfelen aan de oprechtheid van verzoekers inzake hun gezamenlijke kinderwens. Blijkens de paspoorten was verzoeker overigens in Marokko in de vermoedelijke conceptieperiode.

Er worden tevens foto's voorgelegd van verzoekers met hun kind. Het is waar dat foto's kunnen geposeerd zijn en dat aan dossieropbouw kan worden gedaan, zoals het openbaar ministerie voorhoudt, doch in casu wordt minstens aannemelijk gemaakt dat verzoekers een echte relatie hebben, terwijl geen enkel nieuw element in het dossier op het tegendeel wijst.

Omtrent de oprechte bedoelingen van verzoekers mag het openbaar ministerie dan wel zijn twijfels hebben, doch bij gebrek aan bijkomend bewijs van het tegendeel moet worden aangenomen dat het huwelijk niet enkel is gericht op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel. Het staat aldus niet met voldoende zekerheid vast dat verzoekers ten tijde van de huwelijksluiting louter verblijfsrechtelijke voordelen beoogden te bekomen voor verzoekster en geen duurzame levensgemeenschap voor ogen hadden.

Bijgevolg acht de rechtbank het verzoek tot erkenning van de buitenlandse huwelijksakte en tot overschrijving ervan in de registers van de burgerlijke stand gegrond.

OM DEZE REDENEN,

DE RECHTBANK,

Stelt vast dat de wet op het taalgebruik in gerechtszaken is nageleefd.

Alle verdere en strijdige middelen verwerpend.

Verklaart het verzoek toelaatbaar en gegrond als volgt:

- zegt voor recht dat de huwelijksakte van verzoekers, opgemaakt te [...] (Marokko) op [...], voldoet aan de voorwaarden tot erkenning ervan conform artikel 27, § 1WIPR,
- zegt voor recht dat iedere Belgische overheid, in het bijzonder de ambtenaar van de burgerlijke stand van Antwerpen, district Antwerpen, deze huwelijksakte dient te erkennen en aldus te aanvaarden voor overschrijving in zijn/haar registers.

Legt de kosten ten laste van verzoekers.

Wijst het anders en meer gevorderde af.

Dit vonnis werd uitgesproken op twintig april tweeduizend achttien in raadkamer van de Kamer AF2, die samengesteld was uit:

H. Smeyers, rechter,
E. De Bock, substituut procureur des Koning,
B. Vanchaze, griffier.